

A továbbiakban olyan területre adunk példát, ahol a jel és az alacsony frekvenciás zajtartomány szerencsésen elkülönül, s így a szűréssel olyan reziduális anomáliákat sikerült előállítani, ahol a szűrt jelek területén a korreláció a hiányos mintavételezés adta korlátokon belül nagyon jó. A következő, 10. ábrán láthatók a Komádi – Mezösas kutatási területen 1972. évben elvégzett gravitációs szűrések, és a későbbi reflexiós szeizmikus mérések eredményei. A 10c. ábrán a kutatási terület átnézetes Bouguer-anomáliaképe látható a mérési állomások hálózatával. A mérési állomáshálózat meglehetősen ritka. Viszonylag nagy területrészek láthatók a térképen, ahol mérés nem történt. A szűrés különböző vágású szűrőkkel végeztük el. Ezek eredményei közül a $m = 4$ levágási paraméterrel kapott reziduális anomáliaképet a 10b. ábra mutatja. A 10e. és 10d. ábrákon szeizmikus mérések adataiból előállított, alsópannon fekvő, illetve a kristályos alaphegység szintvonalas térképe látható. A szűrt reziduális anomáliakép és a szeizmikus felületek között a korreláció meglehetősen jó. Feltételezhető azonban, hogy részletes graviméter-mérési anyagok birtokában, azok felhasználásával a reziduális szűrés eredményeképpen felbontottabb anomáliaképet állíthatnánk elő.

Úgy gondoljuk, hogy az ismertetett példák is bizonyítják a gravitációs adatok szűrésének hasznosságát mind a további geofizikai mérések tervezésénél, mind pedig a vizsgált területek földtani felépítésének vizsgálatánál. Részletes analízisre azonban csak a nagy pontosságú részletes mérések alkalmasak, és ezek adnak lehetőséget a gravitációs és szeizmikus eredmények integrált értelmezéséhez.

IRODALOM

- Kovács Ferenc*: Graviméter állomások telepítésével kapcsolatos vizsgálatok a mintavétel-elmélet alapján. Magyar Geofizika XI. évf. 1–2. sz.
- Kovács Ferenc – Meskő Attila*: Kétváltozós digitális szűrés gyakorlati alkalmazása Bouguer anomália-térképek átalakításához. Magyar Geofizika XII. évf. 1. sz.

Lapszemle

Bányászati és Kohászati Lapok – Kőolaj és Földgáz, 1974. Különszám: A Kőolaj- és Földgázbányászat műszaki fejlődése 1973. 1–160 old. Bibliográfiai tanulmány. Szerkesztették: Allquander Ödön, Arnold Werner, Gyulay Zoltán; egyes fejezeteket összeállítottak: Jesch Aladár és Szilas A. Pál. Az egyidejűleg Freibergben megjelenő német nyelvű kiadás szerzői: W. Reichel, F. Voigt.

Ez a tájékoztató immár a hatodik a sorozatban. Ezzel együtt a csaknem 700 oldal összterjedelmű hat füzet a világon – Keleten és Nyugaton – az 1967-től 1973-ig terjedő hét év alatt megjelent olajbányászati szakirodalmi termésből kiválasztott mintegy 8500 tanulmány sűrített anyagát adja szakterületek szerint rendszerbe foglalva.

A füzet 7 fejezetre oszlik, névmutatóval, tárgymutatóval, helynévmutatóval és részletes tartalomjegyzékkel kiegészítve. Az egyes fejezetek után bőséges irodalom-felsorolást találunk. A 3. fejezet a mélyfúrás geofizikáról számol be Jesch Aladár összeállításában. Terjedelme: 53–71 old., az irodalmi utalások száma 183.

A szerkesztők az előszóban jogosan szögeznek le, hogy a kiadvány által adott információanyag frissége és lehető teljessége semmi kívánni valót nem hagy hátra. Ez elsősorban annak köszönhető, hogy az összeállításnál az egyes szervezetek és intézmények által nyilvánosságra hozott preprint anyagot is alapul vették. Így ez az immár hagyományos „Különszám” minden bizonnyal hasznos segítség a folyamatos továbbképzésnél minden szakmabeli számára.

T. G.